

OYSTER PERPETUAL
GMT-MASTER II IN 18 CT WHITE GOLD

ROLEX

MICHELSEN
ÚRSMÍÐIR

Laugavegur 15 - 101 Reykjavík
511 1900 - www.michelsen.is

MARKAÐURINN

Miðvikudagur 25. maí 2016

21. tölublað | 10. árgangur

FYLGIRIT FRÉTTABLAÐSINS UM VIÐSKIPTI OG FJÁRMÁL

»2

Velt 70 milljörðum frá hruni

Mikið er í gangi hjá íslenskum kvikmyndaframleiðendum en atvinnugreinin hefur vaxið hratt.

»4

Fleiri íbúar skýri hærra verð

Þriðjungur verðhækkunar á fasteignum fyrir hrun var vegna íbúafjölgunar að mati hagfræðings.

»8

Svipmyndin: Sigríður Bylgja

Nýr framkvæmdastjóri Pirata vinnur að heimildarmynd um matarsóun og lærði að kafa í Karibahafi.

»8

Húsleit í höfuðstöðvum Google

Frönsk skattayfirvöld gerðu húsleit hjá Google í gær. Þau segja fyrirtækið skulda milljarða í skatta þar í landi.

»10

Hörð stefna í peningamálum

Lars Christensen segir að í flestum stærstu ríkjum heims sé peningamálastefnan of hörð.

Reykjanesbær á kafi í skuldum

Fjárhaldsstjórn er yfirvofandi hjá Reykjanesbæ

Hver íbúi skuldar 2,5 milljónir króna

Fyrri fjárhagsáætlanir fá falleinkunn

»6

Góð útskriftargjöf frá **Ray-Ban**

Optical Studio
SMÁRALIND • LEIFSSTÖÐ • KEFLAVÍK

KEFLAVÍKUR
FLUGVÖLLUR

SKJÓÐAN

Er velkomið að reyna

NÚ HEFUR ALÞINGI SAMÞYKKT svokallað haftafrumvarp fjármálaráðherra. Þetta greiðir götu fyrir gjald-eyrisútboð Seðlabanka Íslands til að hleypa aflandskrónueigendum úr landi á verulegum afslætti frá gildandi gengi krónunnar.

MENN GETUR GREINT á um það hvernig til hefur tekist með uppgjör við kröfuhafa gömlu bankanna en vist er að mjög mikilvægt er að losna við þá snjóhængju aflandskróna, sem útboði Seðlabankans er ætlað að hreinsa út úr kerfinu. Annars verður ógæringur að koma einhverju skikki á gjald-eyrisviðskipti hér á landi án þess að skapa stórhættu fyrir fjármála-kerfið og samfélagið allt.

BER ÞÁ SVO VIÐ að fulltrúar aflandskrónueigenda halda því fram að með samþykkt laga um meðferð krónueigna sem háðar eru sérstökum takmörkunum, eins og haftalögin heita réttu nafni, hafi Alþingi brotið á eignarrétti spákaupmannanna sem eiga aflandskrónurnar. Þetta er fráleitt.

ÞEIR RÍFLEGA 300 MILLJARÐAR í aflandskrónum, sem nú á að hleypa úr landi með afföllum, eru beinlínis ástæða þess að gjald-eyrishöft hafa þurft að vera svo

ströng sem raun ber vitni. Því er mikilvægt að losa þá út úr kerfinu án þess að sú aðgerð sjálf setji kerfið á hliðina. Þarna liggja brýnir almannahagsmunir.

ÞÁ VERÐUR LIKA að horfa til þess að aflandskrónueigendur hafa notið í ríkulegum mæli ofurvaxta- stefnu Seðlabankans allt frá hrúni. Vextina hafa þeir mátt taka og skipta í erlendan gjaldreyri og flytja úr landi þó að höfuðstóllinn hafi verið bundinn. Þetta hefur hentað þeim ágætlega og eru vandfundnar fjárfestingar sem gefa betur af sér en einmitt þessar aflandskrónur sem valda okkur Íslendingum svo miklum vanda.

NÚ ER AFLANDSKRÓNUEIGENDUM settur stóllinn fyrir dyrnar. Þeir fá ekki lengur að liggja með peningana sína á hæstu vöxtum í heimi hér á Íslandi. Vilji þeir áfram geyma peningana sína hér verða þeir fluttir á vaxtalaus reikninga en þeim gefst einnig kostur á að taka þátt í gjaldreyrisútboði Seðlabankans og kaupa evrur á genginu 220, eða þar um bil, sem þýðir ríflega þriðjung afföll þessara eigna. Auðvitað vilja þeir frekar vera með peningana á hávaxtareikningum en það stendur ekki lengur til boða.

36%

aföll aflandskrónueigenda

Skerðingin sem tveir bandarískir fjárfestingarsjóðir, annar í Boston og hinn á Wall Street, þurfa að þola samkvæmt lögum um aflandskrónur nemur 36 prósentum en skerðingin nemur 116-119 milljörðum króna miðað við gefnar forsendur. Fulltrúar Eaton Vance Corp. og Autonomy Capital telja að frumvarp ríkisstjórnarinnar um aflandskrónur brjóti gegn eignarréttar-ákvæðum stjórnarskrárinnar.

450

íbúðir Kletts seldar

Íbúðalánasjóður samþykkti í vikunni tilboð Almenna leigufélagsins eignarhaldssjóðs í Leigufélagið Klett ehf., sem á 450 íbúðir. Almenna leigufélagið er í eigu þriggja fasteignasjóða. Sjóðirnir eru í stýringu hjá fjármála-fyrirtækinu Gamma Capital Management. Söluverð var 10,1 milljarður sem er um 1.541 milljón króna umfram bókfært virði leigufélagsins hjá íbúðalánasjóði.

MARKAÐURINN

ÚTGÁFUFLAG 365 miðlar ehf., Skaftahlíð 24, 105 Reykjavík, sími 512 5000

Netfang ritstjorn@markadurinn.is | Sími 512 5000 | Fax 512 5301

Umsjón Jón Hákon Halldórsson jonhakon@365.is

Ábyrgðarmaður Kristín Þorsteinsdóttir | Forsíðumynd Ernir Eyjólfsson

Netfang auglýsingadeildar auglysingar@markadurinn.is Veffang visir.is

RAFVÖRU- VERSLUN

Rafvöruverslun sem flestir þekkja til margra ára er nú fáanleg vegna sérstakra aðstæðna.

Reksturinn er stöðugur frá ári til árs, velta 80 mkr. og afkoma góð.

Nánari upplýsingar veitir
Gunnar Svavarsson
(gunnar@kontakt.is) í tölvupósti
eða síma 414 1200.

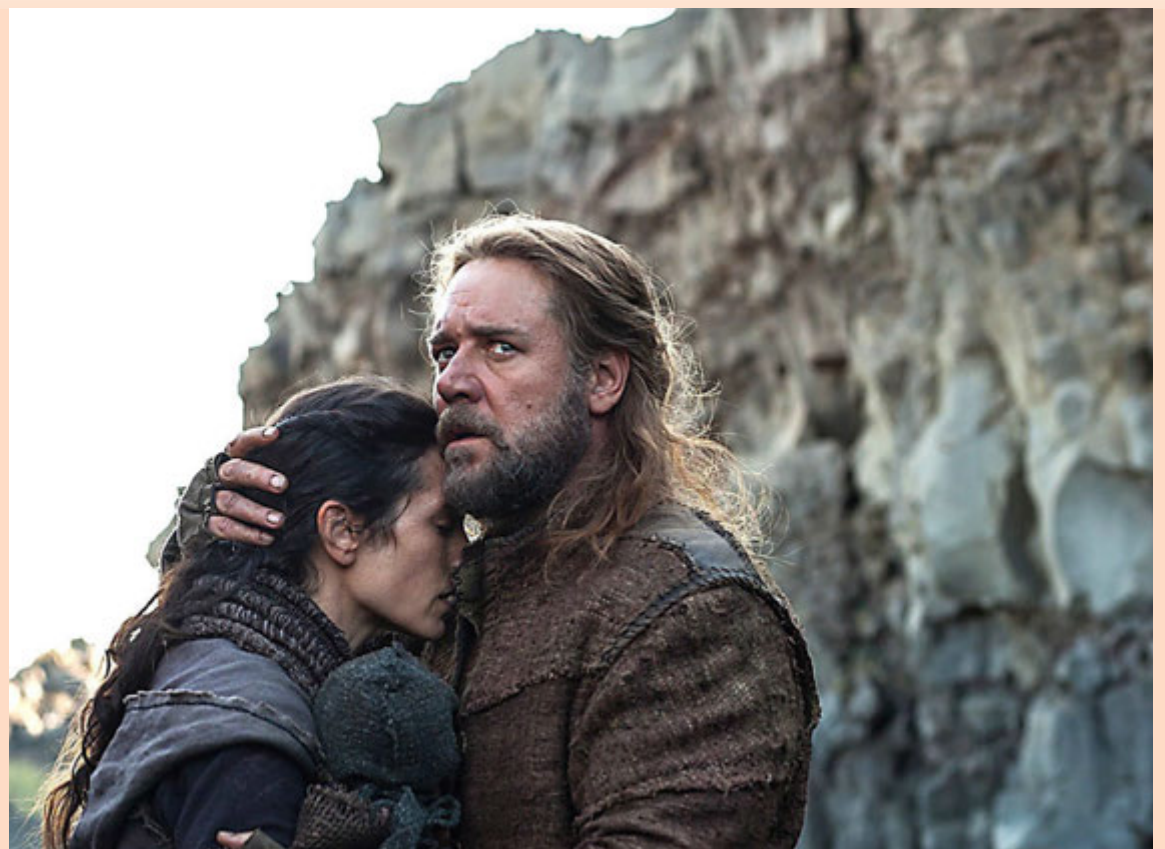
Viðskiptatækifæri á www.kontakt.is

KONTAKT

Fyrirtækjaráðgjöf

Suðurlandsbraut 30 • Sími: 414 1200

globalM&A Iceland

Árið 2013 var besta árið í kvikmyndaframleiðslu hingað til. Það ár voru myndirnar Noah og Walter Mitty teknar upp.

Sjötíu milljarða velta af kvikmyndaframleiðslu

Velta vegna kvikmyndaframleiðslu nam 70 milljörðum á tímabilinu 2009 til 2015. Ástæðan er fjölgun erlendra verkefna. Yfirstandandi ár verður eitt það stærsta í sögunni vegna verkefna á borð við Fortitude og Fast 8.

Kvikmyndaframleiðsla á Íslandi velti yfir 70 milljörðum króna árin 2009-2015 og ársvelta hefur meira en tvöfaldast á því tímabili. Fjöldi starfa í kvikmyndaíðnaði hefur vaxið að sama skapi og eru nú 1.300 störf í greininni.

Hilmar Sigurðsson, formaður Sambands íslenskra kvikmyndaframleiðenda, segir að helsta ástæða þessarar veltuaukningar séu þau erlendu verkefni sem hafi komið hingað til lands. „Það eitt og sér er ekki eina ástæðan en þar byrjar vöxturinn. Við sjáum hann 2011 og 2012 og svo er árið 2013 langstærsta árið í greininni,“ segir hann.

Hilmar segir ásókn erlendra kvikmyndaframleiðenda hingað til lands skýrist af þremur þáttum. „Við erum með landslag sem er verið að sækjast eftir í myndunum. Við erum með hæft starfsfólk sem er alið upp í íslenskum kvikmyndaíðnaði og er almennt látið vel af. Svo er það endurgreiðslan. Þetta þrennt þarf að fara saman svo að þetta gangi allt upp,“ segir Hilmar. Hann bætir því

Það skiptir miklu máli að vera með lið sem er með mikinn aðgang að fyrirtækjum eða vel efnuðum einstaklingum, það gerist eiginlega ekki öðruvísi.

Hilmar Sigurðsson, formaður Sambands íslenskra kvikmyndaframleiðenda

við að ásóknin í kvikmyndað efni, bæði innlent og erlent, hafi aukist mjög mikið. Það skýri líka aukna veltu í kvikmyndaframleiðslu á Íslandi.

Hilmar er bjartsýnn á að íslenskir kvikmyndaframleiðendur geti aftur upplifað ár sem er sambærilegt við árið 2013. „Það eru margar vísbendingar um að árið í ár fari hátt

í það – ef ekki yfir það. Það hefur þegar verið Fortitude fyrir austan og svo Fast 8 á Mývatni og Akranesi. Þannig að við sjáum alveg töluvert að gera í framleiðsluhlutanum í greininni.“

Hilmar segir að framleiðendur hafi fundið fyrir tortryggni í fjármála- og bankakerfinu gagnvart þessum hraða vexti.

Að auki komi stundum upp tilfelli þar sem fólk þekkir ekki þær leiðir sem í boði eru til að fjármagna verkefni. Þess vegna standa Samband íslenskra kvikmyndaframleiðenda og Samtök iðnaðarins fyrir málþingi í Gamla bíói á fimmtudaginn klukkan fjögur.

Þar mun Per Naumann, forstjóri European Film Bonds, fjalla um framboð á ýmiss konar tryggingum í tengslum við fjármögnun kvikmynda. Mads Peter Ole Olsen, forstöðumaður Norðurlandadeildar franska bankans Natixis Coficiné, fjallar um fjármögnun og lán vegna kvikmynda.

jonhakon@frettabladid.is

FME herðir reglur um kaupauka

Fjármálaeftirlitið hefur sett nýjar reglur um kaupaukagreiðslur til starfsmanna fjármála-fyrirtækja sem fela í sér að eignarhaldsfélög á fjármálasviði falla einnig undir reglurnar. Sex slík félög eru starfandi á Íslandi í dag, t.d. Kaupskil, sem fer með 87 prósent hlut Kaupþings í Arion banka, og Valitor Holding, eigandi Valitor. Reglubreytingin kemur í kjölfar breytinga á lögum um fjármála-fyrirtæki á síðasta ári.

Ekki má greiða hærri kaupauka en 25 prósent af árslaunum í fjármálagæiranum. FRÉTTABLAÐIÐ/VILHELM

Þá hefur hámarksgræiðsla við ráðningu verið lækkuð úr 60 prósentum af árslaunum án kaupauka í 25 prósent. Samkvæmt reglum FME mega kaupaukar ekki nema hærri upphæð en 25 prósentum af árslaunum starfsmanna og fresta á útborgun 40 prósent greiðslanna um þrjú ár. Þá hefur einnig verið bannað að greiða starfsmönnum kaupauka fyrir tilstilli þriðja aðila. – ih

Á döfinni

Miðvikudagur 25. maí
HAGSTOFA ÍSLANDS

- Kjötframleiðsla í apríl 2016.
- Vinnumarkaður í apríl 2016.
- Afkoma fyrsta ársfjórðungs.

Fimmtudagur 26. maí

ÞJÓÐSKRÁ ÍSLANDS

Fjöldi útgefna vegabréfa.

EIMSKIP Afkoma fyrsta ársfjórðungs.

Föstudagur 27. maí
HAGSTOFA ÍSLANDS

- Nýskráningar og gjaldprot hlutafélaga og einkahlutafélaga í apríl 2016.
- Gistinætur og gestakomur á hót- elum í apríl 2016.
- Vísitala neysluverðs í maí 2016.

EIMSKIP Afkoma fyrsta ársfjórðungs, kynningarfundur.

Þriðjudagur 31. maí
HAGSTOFA ÍSLANDS

- Verðmæti sjávarafra, janúar–febrúar 2016.
- Útungun alifugla í apríl 2016.
- Vísitala framleiðsluverðs í apríl 2016.
- Vöruviðskipti við útlönd, janúar–april 2016.

Loksins færðu stuðning í vinnunni

sedus
Knoll

Harpa / Skeifan 6 / Kringlan / 5687733 / epal@epal.is / epal.is

Quarterback frá Sedus
með færanlegri setu
og mjóbaksstuðningi.

Verð áður: 134.000.-
Tilboðsverð:
98.000.-

Chadwick frá Knoll
sameinar falleg form
og hámarkspægindi

Verð áður: 196.100.-
Tilboðsverð:
137.000.-

Nýjar upplýsingar varpa ljósi á einkavæðingu

Tryggvi Gunnarsson, umboðsmaður Alþingis, hefur nýjar upplýsingar um aðkomu þýska bankans Hauck & Afhauser Privat-bankiers KGaA að kaupum á eignarhluta íslenska ríkisins í Búnaðarbanka Íslands á árinu 2003. Umboðsmaður Alþingis ritaði stjórnskipunar- og eftirlitsnefnd Alþingis bréf hinn 19. maí þar sem hann greinir frá þessum upplýsingum. Hann mætti svo fyrir nefndina í gær. Ekki hefur verið greint frá efni upplýsinganna opinberlega. Umboðsmaður Alþingis telur ekki nægjanleg skilyrði fyrir hendi til að hann aðhafist frekar vegna málsins

Við höfum mörg haldið því fram að ástæða sé til að ætla að þessi þýski einkabanki hafi ekki verið raunverulegur kaupandi að hlut að bankanum heldur leppur.

Helgi Hjörvar alþingismaður

en telur eðlilegt að rannsóknarnefndir verði skipaðar til að upplýsa um málið.

Helgi Hjörvar, þingmaður Samfylkingarinnar, kallaði eftir því á þingfundinum í gær að rannsóknarnefnd yrði skipuð til að skoða sölu bankans. „Við höfum mörg haldið því fram að ástæða sé til að ætla að þessi þýski einkabanki hafi ekki verið raunverulegur kaupandi að hlut að bankanum heldur leppur. Þarna hafi ekkert verið um erlenda fjárfestingu að ræða heldur íslenskir peningar sem jafnvel voru bara fengnir að láni úr sömu ríkisbönkum og verið var að afhenda þessum aðilum.“

Vigdís Hauksdóttir, formaður fjárlaganefndar og vara- maður stjórnskipunar- og eftirlitsnefndar, er ekki á sama máli og Helgi. Hún segir sérstakt að þeir aðilar sem biðji nú um að rannsóknarnefnd verði skipuð vegna þess máls vilji þagga niður meinta spillingu í bankakerfinu eftir hrún. Vigdís segir þessu fólki ekki verða að ósk sinni. – nej / jhh

Lúðvík segir að þótt fólksflutningar skýri stóran hluta af þeirri verðhækkun sem varð á íbúðarhúsnæði á árunum 2004 fram til ársins 2008 þurfi hið sama ekki að eiga við núna. FRÉTTAHLAÐIÐ/VILHELM

Fólksfjölgun skýrði stóran hluta hækkunar

Fólksfjölgun skýrir þriðjung af þeirri verðhækkun sem varð á íbúðarhúsnæði á árunum 2004 og fram til ársins 2007. Verð á íbúðarhúsnæði tvöfaldaðist á tímabilinu. Fylgjast þarf stöðugt með því hvaða þættir hafa áhrif á verðhækkunir.

Ástæður verðhækkana á húsnæði í aðdraganda bankahrunsins voru margvislegar. Eftir einkavæðingu bankanna gerbreyttist íbúðalánamarkaðurinn og eftir hrúnið breyttist húsnæðislánamarkaðurinn svo aftur. Í nýrri grein Lúðvíks Eliassonar, hagfræðings hjá fjármálastöðugleika Seðlabankans, kemur fram að fólksflutningar til landsins skýra líka stóran hluta verðbreytinga á árunum 2004 til 2014.

Grein Lúðvíks nefnist Icelandic Boom and Bust og birtist á vef tímaritsins Housing Studies. Þar sýnir Lúðvík fram á að 1% fólksfjölgun vegna aðfluttra umfram brottflutta á ári olli riflega 4% verðhækkun umfram það sem annars hefði orðið. Fólksfjölgunin skýrir þar með nálægt þriðjung af þeirri verðhækkun sem varð á árunum 2004 til og með ársins 2007.

Í grein Lúðvíks kemur fram að húsnæðisverð á höfuðborgarsvæðinu hækkaði um 95 prósent á árunum 2004 til og með árinu 2007 eða um 59 prósent að raunvirði. Þar af skýrir fjöldi aðfluttra umfram brottflutta 23 prósent af hækkuninni samkvæmt útreikningum Lúðvíks. Á sama tíma jókst fjárfesting í íbúðarhúsnæði um 74 prósent á föstu verðlagi og nam

7,7 prósentum af landsframleiðslu á fjórða fjórðungi ársins 2007.

„Það eru margar kenningar um fólksflutninga og hvernig þeir hafa áhrif. Þegar menn hafa verið að meta þetta í öðrum löndum, til dæmis í Bretlandi, þá eru menn ekki að sjá svona mikil áhrif,“ segir Lúðvík. Hann bendir á að í Bretlandi hafi menn jafnvel talið að áhrifin væru neikvæð. „Þar sem kom mikið af innflytjendum inn þá fóru þeir tekjuháttur út úr því sveitarfélagi. Og þá lækkuðu heildartekjurnar og þar með lækkaði fasteignaverðið,“ segir Lúðvík og bætir því við að áhrifin hérna hafi því verið ólík því sem gerist annars staðar.

„Ég held að þau skýrist meðal annars af því að ráðstöfunartekjur voru að aukast það mikið að fólk var að verða ríkara. Það var að kaupa stærra og byggja. Svo kemur inn tiltölulega ódýrt vinnuafli og byggingarkostnaður lækkar,“ segir Lúðvík.

Það sem gerist hins vegar er að hópurinn sem kemur inn kaupir ódýru íbúðirnar. Fólk sem á ódýru íbúðirnar á þar með auðveldara með að losa sig við þær til að fara í stærra húsnæði og það ýtir kerfinu af stað. Lúðvík segir að þetta hafi síðan gengið til baka þegar fólk fór

Þegar menn hafa verið að meta þetta í öðrum löndum, til dæmis í Bretlandi, þá eru menn ekki að sjá svona mikil áhrif.

Lúðvík Eliasson hagfræðingur

95%

hækkun varð á fasteignaverði frá 2004 til og með árinu 2007.

að fækka eftir hrúnið. „Eitt prósent fækkun skýrir þá fjögur prósent af verðlækkun,“ segir hann.

Lúðvík segir að það sé ekki endilega alltaf hægt að útskýra hækkun verðs með fjölgun innflytjenda. Núna sé eftirspurn eftir húsnæði miklu staðbundnari en hún var og ráðist af öðrum þáttum. Til dæmis sé eftirspurn eftir Airbnb-íbúðum í miðbænum. „Þannig að það eru líklegast ferðamenn sem eru að skýra þetta núna,“ segir hann. Nauðsynlegt sé að fylgjast með hvað hafi áhrif hverju sinni. jonhakon@frettabladid.is

TIL LEIGU

Glæsilegt skrifstofuhúsnæði á besta stað í miðborginni

Túngata 5 er eitt af virðulegustu húsum bæjarins. Til leigu eru skrifstofur á 1. hæð hússins sem er um 155m². Á hæðinni eru 4 skrifstofur.

Áhugasamir hafi samband við Ársæl í síma 898 0111 eða sali@genes.is

SMIÐIR - VERKAMENN - MÚRARAR

ERUM MEÐ VANA SMIÐI,
VERKAMENN, MÚRARAR OG PÍPARA
SEM ERU KLÁRIR Í MIKLA VINNU.

HANDAFL EHF s. 777 2 333

Minnst helmingur starfsfólks taki þátt

Íslandsbanki hefur komið af stað verkefninu Hjálparhönd þar sem starfsfólk bankans leggur góðu málefni lið og tekur þátt í samfélagsverkefnum.

Markmið ársins 2016 er að minnst helmingur starfsfólks Íslandsbanka taki þátt í verkefninu.

Í gær bauð bankinn fulltrúum góðgerðarfélaga á fund til að kynna sér verkefnið Hjálparhönd. Allir starfsmenn geta starfað fyrir góðgerðarfélögin einn eða fleiri daga á ári. Með þessu vill bankinn vera jákvætt hreyfiafl og taka þátt í samfélagsverkefnum.

Íslandsbanki segist hafa fundið fyrir miklum áhuga frá góðgerðarfélögum og er þessa dagana að

móta fjölmörg verkefni með þeim. Hvert svið bankans er í samstarfi við eitt til tvö góðgerðarfélög allt árið en vilji er innan bankans til að aðstoða sem flest félög í einstaka verkefnum.

Stjórnendur bankans telja að í bankanum sé mikið af þekkingu og reynslu sem góðgerðarfélög geti nýtt sér, hvort sem það sé við markaðs-, fjármála- eða lögfræðiaðstöð. Starfsfólk bankans geti einnig nýst þegar fleiri hendur vanti til dæmis við að mála. Slík aðstoð geti oft verið dýrmætari en peningastyrkur. Íslandsbanki er einnig í samstarfi við Rauða krossinn þar sem stefnt er á að senda starfsmenn í góðgerðarstarf erlendis. –sg

ALLTAF VIÐ HÖNDINA

Þú getur alltaf nálgast Fréttablaðið á þægilegan og fljótlegan hátt. Blaðið er einnig aðgengilegt í heild sinni á visir.is og í Fréttablaðs-appinu fyrir snjallsíma og spjaldtölvur.

FRÉTTABLAÐIÐ

... allt sem þú þarft

Þú færð appið á extras.visir.is/fbl eða beint í gegnum

Búist er við að kísilver United Silicon í Helgúvík muni taka til starfa á þessu ári en framkvæmdir eru í gangi. Reykjanesbær hefur lagt milljarða í rekstur Reykjaneshafnar sem er í greiðslustöðvun. FRÉTTABLAÐID/VILHELM

Halli á Reykjanesbæ 13 ár af síðustu 15

Líkur eru á að Reykjanesbær fari undir fjárhaldsstjórn á næstunni. Skuldavandinn á sér langan aðdraganda. Hallarekstur hefur verið regla fremur en undantekning auk þess sem farið hefur verið í miklar fjárfestingar fjármagnaðar með lántöku og sölu eigna. Þar á meðal hafa hlutir í orkufyrirtækjum verið seldir. Framkvæmdir í Helgúvík vegna iðnaðar sem ekki skilaði sér hafa kostað sitt.

Ingvar Haraldsson
ingvar@frettabladid.is

Að óbreyttu mun innanríkisráðuneytið skipa fjárhaldsstjórn yfir Reykjanesbæ á næstunni. Eftirlitsnefnd með fjármálum sveitarfélaga sendi Reykjanesbæ bréf í síðustu viku þar sem fram kom að nefndin teldi greiðslubyrði Reykjanesbæjar vera umfram greiðslugetu og því yrði ekki komist hjá því að leggja til við innanríkisráðherra að fjárhaldsstjórn yrði skipuð yfir bænum. Nefndin gaf bæjarstjórn frest til dagsins í dag til að koma á framfæri athugasemdum eða frekari upplýsingum en búið er að óska eftir frekari fresti, eða fram yfir næsta bæjarstjórnarfund þann 7. júní. Verði fjárhaldsstjórn niðurstaðan mun hún hafa lokaorðið í öllum útgjöldum bæjarins og þarf ekki að halda uppi frekari starfsemi umfram það sem sagt er til um í lögum.

Skuldaviðræður hafa staðið yfir síðustu 18 mánuði án niðurstöðu. Náðst hafði samkomulag við meirihluta kröfuhafa bæjarins um afskriftir upp á 6,35 milljarða króna en ekki voru allir kröfuhafar tilbúnir að sætta sig við afskriftir. Meðal annars höfðu lifeyrissjóðir sem lánað hafa Reykjaneshöfn tillögu bæjarins. Enn standa þó einhver samskipti yfir milli kröfuhafa og bæjarins og ekki er loku fyrir það skotið að samkomulag náist áður

en fjárhaldsstjórn verði skipuð. Markmið viðræðnanna hefur verið að koma skuldahlutfalli Reykjanesbæjar niður í 150% prósent fyrir árið 2022 en það stendur nú í 229%.

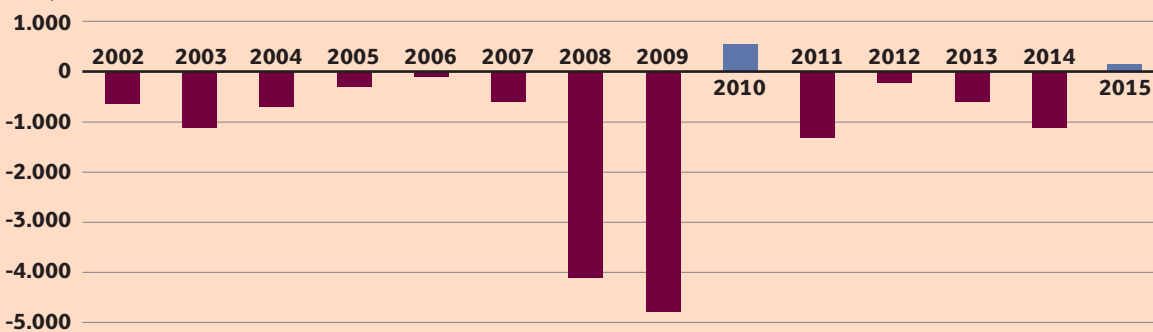
Áætlanir ekki samræmst rekstri

En hvers vegna er fjárhagsstaða Reykjanesbæjar svo bagaleg? Í bréfi Eftirlitsnefndar frá því í síðustu viku var vitnað í annað bréf, sem Eftirlitsnefndin sendi Reykjanesbæ 4. nóvember 2014 þar sem fram kom að ljóst væri að áætlanir frá árinu 2013 um að ná tökum á skuldastöðunni myndu ekki ganga eftir. „Svo virðist sem fjárhagsáætlanagerð árána 2013 og 2014 hafi verið verulega ábótavant og ekki í neinu samræmi við rekstur sveitarfélagsins,“ segir í bréfinu. Í rekstraráætlun ársins 2013 var gert ráð fyrir að afgangur af rekstri bæjarins yrði upp á 465 milljónir króna en reyndin var tap upp á 972 milljónir króna. Þá var gert ráð fyrir 96 milljóna króna tapi í rekstraráætlun ársins 2014 en reyndin var 1,8 milljarða króna tap.

Haraldur Líndal, núverandi bæjarstjóri Hafnarfjarðar, sagði í skýrslu sem hann ritaði árið 2014 um fjármál Reykjanesbæjar að hann teldi vanda bæjarins tvíþættan, annars vegar rekstrarvanda og hins vegar skuldavanda. Aðeins einu sinni hefði verið rekstrarafgangur fyrir óreglulega liði frá árinu 2002, eða árið 2010. Samanlagður hallarekstur bæjarins nemur 15 milljörðum króna frá árinu 2003. Hins vegar væri mikill skuldavandi en bæjarfélagið skuldar 40 milljarða króna en skuldirnar námu 8 milljörðum króna árið 2002 og hafa því fimmfaldast á verðlagi hvers árs. Skuldirnar nema tæplega 2,5 milljörðum króna á hvern íbúa.

Afkoma af reglulegri starfsemi Reykjanesbæjar 2002–2015

Milljónir króna

2,5

milljónir króna eru skuldir bæjarfélagsins á hvern íbúa.

Haraldur Líndal bendir í skýrslu sinni á að veltufé frá rekstri, sem segir til um hvað sé eftir af rekstrartekjum þegar búið er að greiða öll dagleg útgjöld sveitarfélagsins, svo sem laun, rafmagn, hita og skólamat, hafi verið neikvætt 7 ár af 12 á árunum 2002 til 2013. „Ef veltufé frá rekstri er neikvætt á sveitarfélagið hvorki fyrir daglegum útgjöldum

af fullu né afborgunum lána, hvað þá fé til nýframkvæmda,“ segir í skýrslunni. Það sem upp á vantar þarf að taka að láni, fjármagna með sölu eigna og/eða ganga á eigið fé.“ Samkvæmt úttektinni var fjárförf Reykjanesbæjar á tímabilinu til helminga fjármögðuð með eignasölu og lántökum.

Eignir færðar í fasteignafélag

Að hluta til stafa skuldirnar af umtalsverðum fjárfestingum sem Reykjanesbær hefur lagt í síðustu ár. Fjárfestingar Reykjanesbæjar á árunum 2002 til 2015 nema samanlagt 15,5 milljörðum króna á verðlagi hvers árs. Framkvæmdirnar hafa að stórum hluta verið í gegnum Eignarhaldsfélagið Fasteign hf. Fasteign hf. tók til starfa árið 2003 og var í eigu Reykjanesbæjar, auk fleiri sveitarfélaga, Íslandsbanka og Háskólans í Reykjavík. Reykjanesbær og önnur sveitarfélög seldu

félaginu fasteignir og leigðu þær svo af því aftur. Haraldur segir í skýrslu sinni að hann telji mistök hafa verið gerð í leigusamningum við Fasteign í nokkrum tilfella en leigan var tengd við gengi erlendra gjaldmiðla og verðlag. Markmiðið með stofnun Fasteignar var að skapa stærðarhagkvæmni og sérþekkingu.

27 fasteignir í eigu Reykjanesbæjar voru seldar félaginu árið 2003 en í lok ársins 2010 voru fasteignirnar sem bærinn leigði af Fasteign orðnar 44, þar undir voru nýir skólar, leikskólar, bókasafn og íþróttahús. Önnur sveitarfélög hafa keypt fasteignir sínar út úr félaginu og er Reykjanesbær eini eigandi Fasteignar. Samkvæmt ársreikningi ársins 2014 námu skuldir félagsins tæpum 13 milljörðum króna.

Dýr bið eftir iðnaði í Helgúvík

Þá hefur Reykjaneshöfn lagst í umtalsverðar fjárfestingar í Helgúvík.

/// Fjármögnun reksturs Reykjanesbæjar 2002-2015

	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	Samtals
Handbært fé frá rekstri	-173	-768	-289	20	114	-306	-823	-1.086	1.775	1.318	1.400	2.262	2.176	2.456	8.076
Afborganir langtímalána	-452	-1.872	-1.153	-1.482	-858	-5.428	-1.562	-1.183	-2.033	-1.775	-2.927	-1.160	-2.265	-1.225	-25.375
Fjárfestingar	-203	-514	-588	-239	-1.041	-622	-1.140	-2.661	-1.449	-586	-1.139	-2.130	-1.920	-1.239	-15.471
Fjárförð	-828	-3.154	-2.030	-1.701	-1.785	-6.356	-3.525	-4.930	-1.707	-1.043	-2.666	-1.028	-2.009	-8	-32.770
Sala og eignabreytingar	-2	2.954	6	149	407	2.727	384	2.178	409	1.479	3.584	409	1.503	118	16.305
Lántökur	743	629	1.830	1.617	1.376	5.318	1.543	1.686	825	0	179	1.022	1.614	2.799	21.181
Aðrar fjármögnunargreyingar	130	76	-132	-172	37	184	-92	1.439	-118	-165	-488	277	-582	-764	-370
Samtals	43	505	-326	-107	35	1.873	-1.690	373	-591	271	609	680	526	2.145	4.346

Heimild: Kynning KPMG á íbúafundi í Reykjanesbæ í október 2014 og ársreikningar Reykjanesbæjar

vík vegna iðnaðar sem vonast var til að hæfist þar, með tilheyrandi umsvifum og tekjum fyrir höfnina. Skuldir hafnarinnar nema 8 milljörðum króna og er eigið fé neikvætt um 5 milljarða króna og hefur höfnin verið í greiðslustöðvun frá því í október. Reykjanesbær hefur sjálfur lánað höfninni 3,1 milljarð í formi vikjandi láns. Reykjanesbær færði lánið niður í ársreikningi ársins 2014 að fullu þar sem óvíst er að höfnin geti greitt lánið til baka. Í viðræðum við kröfuhafa hefur Reykjanesbær meðal annars farið þess á leit að fjárhagur Reykjaneshafnar verði aðskilinn frá fjármálum Reykjanesbæjar.

Búist var við því að álver Norðurláns myndi rísa í Helgúvik enda hófust framkvæmdir við byggingu álversins sumarið 2008. Frá árinu 2008 hefur Reykjaneshöfn lagt í fjárfestingar upp á 1,8 milljarða króna. Framkvæmdir við álverið í Helgúvik hafa þó verið í biðstöðu síðustu ár, meðal annars vegna deilna um raforkuverð við HS Orku og óvissu um fjármögnun verkefnisins. Þá var skrifað undir viljayfirlýsingu við Íslenska kísilfélagið árið

Skuldir Reykjanesbæjar hafa margfaldast síðustu ár og á bærinn að óbreyttu ekki fyrir framtíðarskuldbindingum. FRÉTTABLAÐIÐ/GVA

2011 sem hugðist gangsetja kísilver árið 2013. Þeim samningi var hins vegar rift þar sem fyrirtækið stóð ekki við gerða samninga. Nú er hins vegar búist við því að kísilver United Silicon taki til starfa síðar á þessu ári. Þá hefur fyrirtækið Thorsil hug á að hefja byggingu kísilvers á næstu misserum sem hæfi starfsemi árið 2018. Fyrirtækið hefur nokkrum sinnum fengið greiðslufrest framlengdan af greiðslu gatnagerðargjalda, nú síðast til 31. júlí næstkomandi. Í tilkynningu frá Thorsil kom fram að ekki liggi allir fyrirvarar um formlegt samþykki Eftirlitsstofnunar EFTA á raforkusamningi við Landsvirkjun og HS Orku fyrir og því hafi dagsetning greiðslu lóða- og hafnargjalda verið framlengd. Greiðslan nemur um 140 milljónum króna samkvæmt tilkynningunni.

Seldu orkufyrirtæki

Auk lántöku hefur rekstur fjárfestingar og afborganir lána einnig verið fjármagnaðar með eignasölu, til að mynda í orku- og veitufyrirtækjum í eigu bæjarins, sem hefur verið umdeild. Sala eigna og eigna-

umbreyting nemur 16 milljörðum frá árinu 2002.

Reykjanesbær seldi Geysi Green Energy 34% hluta orkufyrirtækinu HS Orku árið 2009 fyrir upphæð sem metin var á um 13 milljarða króna. Kaupverðið var greitt með 3 milljarða peningagreiðslu, þriðjungshlut í HS Veitum sem metinn var á 4 milljarða króna og skuldaþréfi að fjárhæð 6,3 milljarða króna. Á móti keypti Reykjanesbær landsvæði og auðlindirnar af HS Orku fyrir 1,3 milljarða króna en leigði þær aftur og átti leiguverðið að hámarki að nema 90 milljónum króna á ári.

Reykjanesbær seldi skuldabréfið sem fékkst við sölu svo áfram til fjárfestingarsjóðsins ORK fyrir 3,5 milljarða króna í peningum og 500 milljónir í markaðsskuldabréfum árið 2012. Eftirstöðvar skuldabréfsins, upp á tæpa tvo milljarða króna, eru hins vegar tengdar álverið og tryggðar með bréfum í HS Orku. Árið 2014 ákvað Reykjanesbær að færa niður virði skuldabréfsins um 637 milljónir króna vegna varúðarsjónarmiða þar sem óvissa væri um raunverulegt virði skuldabréfsins.

VIÐ PRENTUM

Umbúðir • Bækur • Tímarit • Fyrir skrifstofuna • Bæklingar • Fjölþóstur • Kynningarefni • Dagblöð • Stafrænt • Allskonar!

GUÐMUNDUR ÓLAFSSON

Stýrir Arion fyrir norðan

Guðmundur Ólafsson hefur verið ráðinn svæðisstjóri Arion banka á Norður- og Austurlandi og mun jafnframt gegna stöðu útibússtjóra Arion banka á Akureyri. Guðmundur hefur starfað sem útibússtjóri Arion banka á Egilsstöðum frá árinu 2010, en hann hóf störf hjá bankanum árið 2007. Guðmundur er rekstrar- og viðskiptafræðingur frá Háskólanum á Bifröst.

Arion banki starfrækir sex útibú á starfssvæðinu, á Akureyri, Blönduósi, Egilsstöðum, Saudárkróki, Siglufirði og Ólafsfirði. Bankinn starfrækir jafnframt fjarvinnslu á Siglufirði og á Akureyri, meðal annars í tengslum við lífeyrisþjónustu bankans. Alls vinna um 80 starfsmenn hjá Arion banka á Norður- og Austurlandi.

ELÍSBET SVEINSDÓTTIR

Markaðsstjóri drykkja

Elísabet Sveinsdóttir hefur verið ráðin markaðsstjóri drykkja hjá Ólgerðinni.

Elísabet hefur starfað við markaðsmál um árabíl, gegndi stöðu forstöðumanns markaðssviðs Advania og leiddi endurmörkun fyrirtækisins. Hún hefur um árabíl verið í fremstu röð markaðsfólks á Íslandi, meðal annars formaður ÍMARK til nokkurra ára. Þá gegnir hún formennsku í Félagi háskóla-kvænna og kvenstúdenta um þessar mundir.

HRÖNN GREIPSDÓTTIR

Fjárfestingastjóri hjá VÍB

VÍB, eignastýringarþjónusta Íslandsbanka, hefur ráðið Hrönn Greipsdóttur í starf fjárfestingastjóra. Hrönn mun áfram starfa sem framkvæmdastjóri Eldeyjar hjá VÍB en Eldey er fjárfestingafélag sem fjárfestir í affreyingartengdri ferðaþjónustu.

Hrönn er Cand. oecon frá Háskóla Íslands og með MBA með fjármálaáherslu frá CASS í London og hefur jafnframt lokið prófi í verðbrefavískiptum. – sg

Sigríður Bylgja hefur gaman af ferðalögum og lærði meðal annars að kafa í Belís í Mið-Ameríku. FRÉTTABLAÐIÐ/ANTON BRINK

Pírati að leggja lokahönd á heimildarmynd um matarsóun

Sigríður Bylgja Sigurjónsdóttir er nýr framkvæmdastjóri Pírata. Hún starfaði áður sem verkefnastjóri hjá Starfsgreinasambandi Íslands og Landvernd og lærði mannvistarfræði í Svíþjóð. Utan vinnunnar stundar hún veiði, sund og ferðalög. Hún segir það ógleymanlegt þegar hún lærði köfun í Belís í Mið-Ameríku.

SVIPMYND

SIGRÍÐUR BYLGJA
SIGURJÓNSDÓTTIR

„Þetta leggst virkilega vel í mig, Píratar eru stór flokkur og eiga mikið inni fyrir næstu alþingiskosningar þannig að ég hlakka til að koma að starfinu og innra skipulagi, það er rosalega mikið að gera í innra skipulaginu,“ segir Sigríður Bylgja Sigurjónsdóttir sem tók við starfi framkvæmdastjóra Pírata á dögunum.

Um þrjátíu umsækjendur sóttu um stöðuna. Framkvæmdaráð samþykkti einróma að ráða Sigríði Bylgju sem framkvæmdastjóra.

„Í forgangi hjá mér er að fara og kynna aðildarfélögunum og félög-

um sem eru í Pírötum og eru mjög virkir í innra starfinu. Fara meðal annars í heimsóknir til aðildarfélaganna okkar úti á landi og styrkja tengsl við landsbyggðina. Það er algjört forgangsatríði. Sýna mig og sjá aðra svo að fólk geti leitað til mín og ég geti miðlað,“ segir hún.

Sigríður Bylgja er með BA-gráðu í HHS (heimspeki, hagfræði og stjórnmálafræði) frá Háskólanum á Bifröst og M.Sc. í mannvistarfræði frá Háskólanum í Lundi í Svíþjóð.

„Mannvistarfræði er tiltölulega nýtt nám. Þetta er mjög þverfaglegt nám þar sem áherslan er svolítið á valdreifingu, sjálfbærni og umhverfismál. Þetta er gagnrýnin samfélagsrýni getum við sagt,“ segir hún.

Sigríður Bylgja hefur komið víða við á ferlinum. Hún hefur starfað

●● Píratar eru stór flokkur og eiga mikið inni fyrir næstu alþingiskosningar þannig að ég hlakka til að koma að starfinu og innra skipulagi, það er rosalega mikið að gera í innra skipulaginu.

sem verkefnastjóri hjá Starfsgreinasambandi Íslands og Landvernd. Hún hefur einnig starfað hjá utanríkisráðuneytinu og Saga Fest. „Ég hef gaman af öllu sem viðkemur mannlegum samskiptum, og það er svo fjölbreytt í hverju það getur falist,“ segir hún.

Sigríður Bylgja er handritshöfundur og er að leggja lokahönd á framleiðslu heimildarmyndarinnar Use Less í samstarfi við Vesturport og Vakandi. „Heimildarmyndin fjallar um matar- og tiskusóun og er gagnrýni á neysluhyggjuna í því samfélagi sem við búum í. Hún er á ensku og er hugsuð fyrir íslenskan og alþjóðlegan markað.“

Maki Sigríðar Bylgju er Ingólfur Þorsteinsson matreiðslumaður. Helstu áhugamál hennar eru veiði og sund og ferðalög almennt. Sigríður Bylgja segir sérstaklega eftirminnilega ferð þegar hún var í starfsnámi um tíma í Belís í Mið-Ameríku og fór og lærði köfun í frægum neðansjávarhelli undan ströndum Belís sem nefnist Bláa holan. saeunn@frettabladid.is

Húsleit í höfuðstöðvum Google í París

Í gærmorgun gerðu frönsk skattayfirvöld húsleit í höfuðstöðvum Google í París. Húsleitinn var hluti af skattsvikarannsókn.

Samkvæmt frétt BBC um málið fóru hundrað skattrannsakenda inn í höfuðstöðvarnar. Lögreglan hefur staðfest þetta. Í yfirlýsingu frá Google segir að fyrirtækið fylgi frönskum lögum og að það sé í fullri samvinnu við yfirvöld og tilbúið að svara spurningum þeirra.

Franska ríkið hefur sakað Google um að eiga eftirstandandi 1,6 milljarða evra, 223 milljarða íslenskra króna, í ógreidda skatta.

Alþjóðleg fyrirtæki hafa sætt gagnrýni að undanförmu fyrir skattahagi sína. Mörg þeirra hafa verið ásökuð

um að nota löglegar aðferðir til minnka skattbyrði sína. Í tilfelli Google hefur fyrirtækið einnig sætt gagnrýni fyrir ógreidda skatta í Bretlandi og samdi í janúar við bresk yfirvöld um að greiða aukalega 130 milljónir punda, jafnvirði 23,7 milljarða króna, vegna ógreiddra skatta frá og með árinu 2005. Samningurinn var þó harðlega gagnrýndur fyrir að taka ekki nógu röggssamlega á vandanum.

Evrópusambandið kynnti í apríl áætlun sem mun knýja fyrirtæki til að greina betur frá skattaaðgerðum sínum. Fyrirtæki þurfa opinberlega að greina frá því hve mikið þau greiða í skatt í hverju Evrópusambandslandi, sem og hvað þau geyma í skattaparadísnum. – sg

Franska ríkið hefur sakað Google um að eiga eftirstandandi 1,6 milljarða evra, 223 milljarða íslenskra króna, í ógreidda skatta. FRÉTTABLAÐIÐ/GETTY

Innskotsborð - verð 57.000

Tilboð 48.000

eða 4.545 kr á mánuði

Stærð 60 x 45 sm - h. 60 sm

Teborð - verð 66.000

Tilboð 56.000

eða 5.235 kr á mánuði

Stærð 75 x 50 sm - h. 75 sm

Campaign skrifpúlt - verð 176.000

Tilboð 139.000

eða 12.394 kr á mánuði

Stærð 112 x 65 sm - h. 93 sm

Blaðgrindarborð - verð 43.000

Tilboð 35.000

eða 3.424 kr á mánuði

Stærð 58 x 40 sm - h. 65 sm

Chippendale glerskápur - verð 230.000

Tilboð 195.000

eða 17.224 kr á mánuði

Stærð 135 x 50 sm - h. 205 sm

Chippendale stofuskápur - verð 379.000

Tilboð 312.000

eða 27.315 kr á mánuði

Stærð 180 x 64 sm - h. 225 sm

Chippendale glerskápur - verð 212.000

Tilboð 169.000

eða 14.981 kr á mánuði

Stærð 120 x 45 sm - h. 195 sm

Sjónvarpsskápur - verð 172.000

Tilboð 137.000

eða 12.221 kr á mánuði

Stærð 175 x 50 sm - h. 60 sm

Sófaborð með 4 skúffur - verð 93.000

Tilboð 67.000

eða 6.184 kr á mánuði

Stærð 110 x 60 sm - h. 53 sm

Sjónvarpsskápur - verð 242.000

Tilboð 194.000

eða 17.138 kr á mánuði

Stærð 180 x 45 sm - h. 60 sm

Carrera lyftistóll - verð 159.000

Tilboð 135.000

eða 12.049 kr á mánuði

Stærð 82,5 x 96 sm - h. 109 sm

Rubelli hægindastóll - verð 139.000

Tilboð 99.000

eða 8.944 kr á mánuði

Stærð 82 x 90 sm - h. 105 sm

Rubelli hægindastóll - verð 89.000

Tilboð 69.000

eða 6.356 kr á mánuði

Stærð 82 x 90 sm - h. 105 sm

Viktorian skenkur - verð 231.000

Tilboð 185.000

eða 16.361 kr á mánuði

Stærð 175 x 50 sm - h. 90 sm

Upphæðir miðast við raðgreiðslur með kreditkort í 12 mánuði, 0% vextir, 3,5% lántökugjald og 405 kr. greiðslugjald

Viðskipti

Þórdís Lóa Þórhallsdóttir
formaður
Félags kvenna
í atvinnulífínu

Er lífið fótbolli?

Fyrr í mánuðinum var hér haldin ráðstefnan „Business and Football“. Stórstjórnur á borð við Kevin Keegan, David Moyes og Ramón Calderón komu til landsins í samstarfi við Arnar F. Reynisson til að deila reynslu sinni og ræða hvað viðskiptalífið geti lært af boltanum. Ég var svo heppin að fá það hlutverk að leiða panel um hvernig á að byggja upp einstakt vinningslið.

Stjórnun úr íþróttum er hægt að nýta á góðan hátt til þess að efla teymi á vinnustað.

Snillingar ræða saman

Ekki stóð á góðum ráðum frá þessum snillingum en góðu ráðin frá okkar fólki voru ekki síðri. Í mínum panel tóku þátt Andri Þór Guðmundsson, forstjóri Ölgerðarinnar, Halla Tómasdóttir forsetaframbjóðandi, David Moyes og Kevin Keegan. Umræðurnar voru leiftrandi skemmtilegar og góðar. Kevin Keegan ræddi um mikilvægi þess að innan liðs væri pláss fyrir marga leiðtoga. David Moyes talaði um mikilvægi þess að vera heiðarlegur og segja satt þegar kemur að frammistöðu. Andri Þór Guðmundsson ræddi mikilvægi þess að setja skýr markmið og skapa skemmtilega stemmingu í kringum þau. Halla Tómasdóttir kom inn á ástríðuna og hversu mikilvægt væri að brenna af áhuga fyrir verkefnum og hlutverkum.

Öll voru þau sammála um að traust, ástríða og gildi séu lykilhugtök til að byggja upp vinningslið, eða eins og Halla Tómasdóttir komst að orði: „Árangursríkt lið sameinast um skýra framtíðarsýn og starfar á grunnri góðra gilda og hefur jafnframt æðri tilgang.“ Mikill samhljómur var á milli þeirra í umræðunni og ekki að sjá að það væri nein gjá á milli viðskipta og íþróttar. Arnar F. Reynisson ráðstefnustjóri var spurður að því hver honum myndist vera niðurstaða ráðstefnunnar og ekki stóð á svörum: „Stjórnun úr íþróttum er hægt að nýta á góðan hátt til þess að efla teymi á vinnustað. Keppnissskap starfsmanna skal ekki letja heldur beina viðkomandi að nýta sigurviljann til þess að drífa samstarfsfólk áfram í stað þess að skapa samkeppni á milli starfsfólks.“

Ásamt ofantöldu tek ég með mér frá umræðunni hvað það er mikilvægt að tala saman og bera saman bækur. Þá langar mig að varpa fram hvort ekki sé tilvalið að fulltrúar FIFA komi næst til Íslands til að læra með viðskiptalífínu góða stjórnarhætti, gegnsæi í viðskiptaháttum, samfélagslega ábyrgð, fjölbreytileika og jafnvægi milli kynja.

Hjörvar Steinn og Short háðu einvígi í Kópavogi

Hjörvar Steinn Grétarsson, yngsti stórmeistari Íslands í skák, og Nigel Short mættust í Salnum í Kópavogi um síðustu helgi og tefldu sex atskákir. Short vann mótið með 4,5 vinningum gegn 1,5. Það var skákfélagið Hrókurinn sem stóð fyrir mótinu en aðalstyrktaraðilinn var verktakafyrirtækið MótX.

Harðari peningamarkaðsskilyrði

Lars Christensen

alþjóðahagfræðingur

Þeir sem fylgjast með umræðum í fjármálafjölmíðlum heimsins um peningamálastefnu fá það á tilfinninguna að seðlabankar prenti peninga sem aldrei fyrr, en þrátt fyrir það aukist hagvöxtur ekki og það sé engin verðbólga og niðurstaðan sé sú að seðlabankarnir séu „skotfæralausir“.

Sannleikurinn er hins vegar allt annar, að minnsta kosti ef maður lítur á það hve mikla peninga seðlabankarnir prenta í raun. Ef við litum þannig á svokallað grunnfé þá sjáum við að peningamálastefnan er langt frá því að vera eftirgefanleg í sögulegu samhengi – reyndar hafa peningamarkaðsskil-

yrði herst verulega á síðustu tveimur árum.

Ef við litum á heildargrunnfé í 20 stærstu hagkerfum heims (G20) þá hefur árlegur vöxtur grunnfjár í G20 löndum fallið úr um það bil 14% á fyrri hluta árs 2014 niður í nánast engan vöxt grunnfjár núna. Þetta er veruleg herðing á peningamarkaðsskilyrðum, sem endurspeglar fyrst og fremst að Seðlabanki Bandaríkjanna hefur lokið við áætlun sína um magnbundna iðlutun og er nú byrjaður að hækka stýrivexti.

Hert peningamálastefna Seðlabanka Bandaríkjanna hefur verið „flutt út“ til landa sem hafa að mestu leyti fastgengi gagnvart Bandaríkjadollar – landa eins og Hong Kong og Sádi-Arabíu, og landa sem láta gengi sitt að mestu fylgja dollarnum – til dæmis Kína.

Ef við litum á grunnféð um heim allan og herta peningamálastefnu sem við höfum í raun séð síðustu tvö ár, þá er mun auðveldara að skilja af hverju við höfum séð aukinn fjármálaóroa á síðustu 1-2 árum, séð hratt lakkandi hrávöruverð, og hvers vegna það er næstum því verðhjöðnun víða um heim.

Peningamálastefnan í heiminum

Vöxtur grunnfjár í tuttugu stærstu hagkerfum heims

er ekki slök heldur aðhaldssöm – of aðhaldssöm. Það er mögulegt að Bandaríkin þurfi smám saman að herða peningamálastefnu sína en það er ekki hægt að segja um meirihluta annarra landa í heiminum. Þess vegna er eðlilegt að það, sem við gætum kallað „dollarablokkina“, sé byrjað að hrynjast. Þannig fjarlægjast æ fleiri ríki stranga fastgengisstefnu gagnvart dollarnum og síðasta árið höfum við séð nokkur ríki sem byggja á hrávöruútflytningu, eins og Kasakstan og Aserbaidsjan, hætta við fastgengi gagn-

vart dollarnum og lækka gengi gjaldmiðla sinna verulega.

Sú stefnubreyting sem mestu máli skiptir hefur augljóslega verið í Kína, sem hefur nú opinberlega horfið frá fastgengi gagnvart Bandaríkjadollar og Seðlabanki Kína hefur tilkynnt að hann muni smám saman taka upp frjálshara flotgengi.

Ef við eigum að skilja þróun heimsbúskaparins er mjög mikilvægt að skilja þróun peningamála, en það gengur ekki að við látum blindast af lágun stýrivöxtum.

Er hægt að krefjast virðingar?

Hin hliðin

Anna Björk Bjarnadóttir
framkvæmdastjóri
Expectus

„Þú veist að þú getur ekki að ætlast til þess að fólk beri virðingu fyrir þér bara af því að þú ert komin með titil,“ sagði mamma við mig þegar ég var nýtekin við mínu fyrsta stjórnunarstarfi í heimabæ mínum og var að mikla fyrir mér að samstarfsfólk mitt með margra

ára reynslu á bakinu væri ekki sjálfkrafa ginnkeypt fyrir stelpunni hans Ýtu-Bjarna sem yfirmanni. „Þú þarft að ávinna þér traustid og það tekur tíma. Það er ekki til nein flýtleið.“ Í þessu, eins og svo mörgu öðru, hafði mamma rétt fyrir sér. Ég þurfti að sýna og sanna, í gegnum framkomu mína og hegðun til lengri tíma, að ég væri traustsins verð og að mark væri á mér takandi.

Heilindi, virðing og traust eru hugtök sem eru okkur ofarlega í huga í íslensku samfélagi í dag. Sama hver vettvangurinn er, þá er fólk almennt á sama máli um að

Þeim sem taka að sér ábyrgðarstöður ber skylda til að treysta öðrum og ávinna sér traust án þess að krefjast nokkurs á móti.

traust sé forsenda þess að samfélag okkar þróist og þroskist í rétta átt. Það á við í stjórnmálum og það á við í viðskiptalífínu. Það á við í samskiptum augliti til auglitis og það á við í nethéimnum.

Festa gaf fyrir nokkrum árum út leiðarvísi fyrir síðferðislega ábyrgar

ákvarðanir. Þar eru níu spurningar sem gott er að spyrja sig áður en mikilvægar ákvarðanir eru teknar:

- 1 Er þetta löglegt?
- 2 Er ég að brjóta reglur eða sáttmála?
- 3 Stríðir þetta gegn stefnu fyrirtækisins?
- 4 Hvaða áhrif hefur þetta á aðra en okkur?
- 5 Hvað ef allir gerðu þetta?
- 6 Stríðir þetta gegn lífsreglum mínum?
- 7 Myndi ég vilja sjá þetta á netinu á morgun?
- 8 Hvað mun samstarfsfólki mínu

þykja um þetta?
9 Myndi ég segja fjölskyldu minni frá þessu?

Þeim sem taka að sér ábyrgðarstöður ber skylda til að treysta öðrum og ávinna sér traust án þess að krefjast nokkurs á móti. Þegar við höfum yfir íslenskt atvinnulíf og stjórnmál í dag er áhugavert að velja þessum spurningum fyrir sér. Erum við sem einstaklingar, stjórnendur, stjórnmálamenn og skoðanamyndandi áhrifafólk yfirleitt að axla þessa ábyrgð? Erum við að spyrja okkur þessara spurninga?

GÓMSÆT TILBOÐ

Þú færð allt sem þú þarfnast í Iceland, á frábæru verði!

54
Fyrir

af öllum pizzum
- þú velur

249 kr. stk.

ROCKSTAR ORKUDRYKKUR
500 ml.

Verð frá: **899** kr. stk.

BEN & JERRY'S ÍS - 500 ML
FRÁBÆRT ÚRVAL

1199 kr. kg

VERÐ ÁÐUR: 1498 KR.

1. FLOKKS SS LAMBALÆRI
FROSÐ. 2,1–2,6 KG

Úrval er breytilegt eftir verslunum. Allar vörurnar fást í Iceland, Engihjalla.

OPÍÐ ALLAN SÓLARHRINGINN
ICELAND, ENGIHJALLA,
VESTURBERGI OG ARNARBAKKA

Iceland

Stjórnar- maðurinn

@stjornarmadur

Einkavæðing án umræðu

Félag í eigu reykvíska fasteignaris-ans Gamma hefur náð samkomulagi um kaup á leigufélaginu Kletti af Íbúðalánasjóði. Klettur var stofnað utan um 450 leiguiðbúðir í eigu Íbúðalánasjóðs, en samkvæmt fregnum greiddi Gamma rétt riflega 10 milljarða króna fyrir félagið.

Íbúðalánasjóður er eins og flestir vita í eigu og umsjá ríkisins. Samkvæmt heimasíðu sjóðsins er það meðal annars markmið hans „að auka möguleika fólks til að eignast og leigja húsnæði á viðráðanlegum kjörum“.

Ekki er gott að sjá hvernig salan á Kletti til einkaaðila, sem hefur það yfirlýsta markmið (eins og eðlilegt er) að hámarka arðsemi eigna sinna, rímar við yfirlýst markmið Íbúðalánasjóðs. Jafnvel þótt kaupunum hafi fylgt sú kvöð að óheimilt sé að hækka leigugreiðslur leigutaka í tólf mánuði, er varla hægt að búast við öðru en að til lengri tíma muni leigugreiðslur hækka umtalsvert.

Margir kvarta undan því að erfitt sé fyrir ungt fólk að eignast húsnæði á Íslandi, og að leigumarkaðurinn hækki á sama tíma upp úr öllu valdi. Fáir raunhæfir og viðráðanlegir kostir séu því fyrir ungt fólk til að koma sér upp húsnæði. Þrátt fyrir að stjórnarmaðurinn sé reyndar þeirrar skoðunar að nánast hvergi á byggðu bóli sé auðveldara að fjármagna og festa kaup á húsnæði en á Íslandi (til dæmis hvað varðar húsnæðisverð sem margfeldi árstekna, eða aðgengi að lánsfé) er sennilega nokkuð til í því síðarnefnda.

Leigumarkaðurinn á Íslandi á óneitanlega eftir að taka út nokkurn þroska. Leiga er til dæmis hlutfallslega afar há miðað við nágrennalöndin, en mun auðveldara er að innheimta hlutfallslega háar leigugreiðslur á Íslandi til að standa undir mikilli skuldsetningu. Einnig virðist sem mikill hörgull sé á góðum leigukostum.

Stjórnmalámennt virðast sömu skoðunar ef marka má hið margfræga húsnæðisfrumvarp Eyglóar Harðardóttur. Því er í raun stórfurðulegt að ríkisrekin stofnun hafi án umræðu fengið að selja frá sér gríðarlegt magn af leigueignum, án þess að því er virðist að nokkur greining hafi átt sér stað á því hvaða áhrif þessi sala kynni að hafa á markaðinn til lengri tíma.

Enn furðulegra er svo að þessi sala virðist með öllu stangast á við lögbundið hlutverk Íbúðalánasjóðs. Menn getur greint á um hvort sjóðurinn eigi yfirleitt tilvistarrétt, en ef hann á yfirhöfuð að starfa skal hann halda sig innan síns lögbundna hlutverks. Kallast þetta ekki einfaldlega einkavæðing án umræðu?

55%

VILJA VERA ÁFRAM Í ESB

Samkvæmt nýrri könnun breska dagblaðsins The Telegraph styðja 55 prósent Breta áframhaldandi veru í Evrópusambandinu en 42 prósent vilja yfirgefa ESB. Helstu stuðningshópar útgöngu virðast hafa skipt um skoðun. Karlmennt, íhaldssamt fólk og eldri borgarar mælast nú líklegri til að kjósa áframhaldandi veru í ESB.

0,3%

HÆKKUN LAUNAVÍSITÖLU

Launavísitala í apríl 2016 hækkaði um 0,3 prósent frá fyrri mánuði og er 570,4 stig samkvæmt tölum Hagstofunnar. Þetta er minnsta hækkun launavísitölu milli mánaða á árinu. Í febrúar hækkaði launavísitalan mest, eða um 3,5 prósent. Síðastliðna tólf mánuði hefur launavísitalan hækkað um 13,4 prósent.

22.05.2016

Þegar ég kom af þessum fundi þá var ég brosandí, glaður. Forsetinn hins vegar rauk til í ódagoti og, mér heyrst af lýsingum að dæma geðshræringu og hélt í skyndi blaðamannafund og braut áratugagamla hefð um þær reglur sem gilda í samskiptum forsætisráðherra og forseta.

Sigmundur Davíð Gunnlaugsson, formaður Framsóknarflokksins

Miklu meira en bara ódýrt

Lunchbox útvörpin loksins komin aftur!

Heyrnahlífar með útvarpi

5.995

Skrúfbitar 33stk

595

Hamar með Fiber-skafti

795

Allt fyrir gluggapvottinn

frá 365

Prottakústar, lengjanlegir

Lyklahús

frá 4.995

frá 6.995

Rakamælur

Dekk og hjól í ótrúlegu úrvali

Fötur og balar í miklu úrvali - frá kr. 295,-

Hitamælur

frá 565

Garðklóra

595

Prýstiúðabrúsar 1L/2L/5L/8L/16L

frá 995

PU Flex hanskar kr. 295,-

Slöngur 10/15/25/50M

Slöngutengi - frá kr 195,-

Stungu-spaði

frá 695

Strákústar á tannburstaverði

Ruslatínur í miklu úrvali

frá 395

Vifta á gólfstandi

Lauf/Ruslastampur

Sonax sápa 1L - kr. 595,-

Svampur - frá kr 295,-

1.395

Öflugar Volcan Malar-skólfur

Gluggapvörur - frá kr. 595,-

Sjálfvirk slönguhjól

Verkfæralagerinn

Smáratorgi 1, 201 Kópavogi, sími 588 6090, vl@simnet.is
Mán.-fim. kl. 9-18, fös. kl. 9-18:30, lau. kl. 10-18, sun. kl. 12-17